

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/434/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6106214372
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6106214372.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobkyne Z. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom W. XX, XXX XX A. A., právne zastúpenej JUDr. Ľubomírom Hreždovičom, advokátom, Advokátska kancelária Hreždovič a Mulder, so sídlom Rudlovska 2, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému Y. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. XX, XXX XX A., právne zastúpenému JUDr. Stanislavom Rešutíkom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nám. M. R. Štefánika 29/36, 977 01 Brezno, v konaní o neplatnosť právnych úkonov, o odvolaní žalobkyne a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 4C/69/2012-604 zo dňa 27. októbra 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

II. Žiadna zo strán **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom zo dňa 14. 05. 2002 (ďalej v texte „zmluva o pôžičke“) je v čl. III., podľa ktorého dlžník je povinný zaplatiť 3 % mesačne zo sumy XXX.XXX Sk, v časti presahujúcej úrok z omeškania vo výške 16 % ročne, neplatná. Vo zvyšku, t. j. v rozsahu žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke v celom rozsahu titulom absolútnej neplatnosti a určenia, že záložná zmluva V XXXX/XXXX uzavretá dňa 14. 05. 2002 medzi žalovaným ako záložným veriteľom a žalobkyňou ako záložcom (ďalej v texte „záložná zmluva“) je absolútne neplatná, okresný súd žalobu zamietol.

2. Žalobkyňa sa žalobou podanou na okresný súd dňa 31. 08. 2006 po tom, ako okresný súd pripustil zmenu žaloby uznesením na pojednávaní dňa 12. 12. 2013 (v znení doručenom v písomnom podaní žalobkyne zo dňa 13. 12. 2012), domáhala, aby súd určil, že zmluva o pôžičke je neplatná a zároveň určil, že záložná zmluva je neplatná, eventuálne navrhol, aby súd určil, že zmluva o pôžičke je v časti, podľa ktorej je dlžník povinný zaplatiť 3 % mesačne zo sumy XXX.XXX,- Sk, neplatná a určil, že záložná zmluva je neplatná.

3. Žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že so žalovaným uzavrela zmluvu o pôžičke, na základe ktorej jej žalovaný požičal 800.000,- Sk v pôvodne platnej mene a súčasne v ten istý deň s ním uzatvorila záložnú zmluvu, na základe ktorej žalovanému ako záložnému veriteľovi dala do zálohu nehnuteľnosť v jej osobnom vlastníctve, a to byt č. 16, na 3. posch. obytného domu súp. č. XXXX, postavený na parc. č. XXXX/X/X, vchod č. XX so spoluvlastníckym podielom k pozemku par. č. XXXX/X/X, parc. č. XXXX/X/X vo veľkosti XXXX/XXXXXX, zapísanú na LV č. XXXX, pre k. ú. A. A. (ďalej v texte „byt“), ktoré obe zmluvy považovala za neplatné. D. od počiatku tvrdila, že predmetné zmluvy, t. j. tak zmluvu o pôžičke

ako aj záložnú zmluvu podpísala, ale k ich podpisu bola donútená bývalým druhom V. M., ktorý je otcom jej syna N., nar. XX. mája XXXX. C., že peniaze zo zmluvy o pôžičke si nikdy nepožičala, od veriteľa ich neprevzala, ale tieto peniaze prevzal a použil pre svoje potreby jej druh V. M.. F. po vyššie uvedenej zmene žaloby sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke aj z dôvodu neprimerane vysokých úrokov z omeškania (X % mesačne zo sumy XXX.XXX,- Sk v pôvodne platnej mene).

X. Okresný súd v poradí prvým rozsudkom zo dňa XX. XX. XXXX žalobu zamietol. K. síce, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o pôžičke, avšak v tomto rozsahu žalobu zamietol, nakoľko mal za preukázané, že v čase uzatvárania zmluvy o pôžičke ako aj záložnej zmluvy vzťahy medzi žalobkyňou a jej druhom V. M. neboli narušené. D. nemala mať aké obavy a v žiadnom prípade vzťah medzi ňou a V. M. nebol vzťahom podriadenosti a nadriadenosti, na základe čoho by mohol jej druh použiť akékoľvek donucovacie prostriedky psychického nátlaku smerujúce k uzavretiu zmlúv. T. nebol preukázaný žiadny nátlak na žalobkyňu pri uzavretí týchto zmlúv, a keďže žalobkyňa vedome na základe vlastnej slobodnej vôle uzatvárala zmluvy s tým, že budú aj v prospech V. M. za účelom spoločného podnikania, je v plnom rozsahu zodpovedná za dôsledky vyplývajúce z uvedených zmlúv, preto zmluvu o pôžičke nepovažoval za absolútne neplatnú. D. tak nebola k podpísaniu zmluvy o pôžičke donútená. W. ide o záložnú zmluvu, okresný súd konštatoval, že nie je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti tejto zmluvy, ktorú odôvodnil najmä realizáciou zabezpečenia pohľadávky záložnou zmluvou, keď podľa notárskej zápisnice sa po vykonanej dražbe vydražiteľom bytu stala V. T., v prospech ktorej bolo vlastnícke právo bytu zapísané do katastra nehnuteľností ku dňu XX. XX. XXXX. N. resp. žaloba na určenie neplatnosti záložnej zmluvy bol podaný na súd až dňa XX. XX. XXXX, preto za právneho stavu, ktorý existoval v čase podania žaloby na súd, aj prípadným vyslovením neplatnosti záložnej zmluvy by nebolo možné zvrátiť vlastnícky stav ohľadne predmetu zálohu, keďže vlastníkom nehnuteľností bola už tretia osoba, preto na takomto určení neplatnosti právneho úkonu nemôže existovať naliehavý právny záujem. P. v prípade kladného výroku súdu, ktorým by sa vyhovel žalobe, by sa nezmenil vzťah k predmetu zmluvy, žalobe chýba výrok, kto by mal byť do budúca vlastníkom predmetu záložného práva a teda bytu, pričom účastníkom konania by musel byť aj v tom čase aktuálny vlastník nehnuteľností. N. na uvedenom nemení ani tá skutočnosť, že následne kúpnu zmluvou zo dňa XX. XX. XXXX bol byt prevedený na žalovaného. W. nedostatok naliehavého právneho záujmu preto žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy v plnom rozsahu zamietol.

X. Krajský súd v A. A. rozsudkom č. k. XXCo/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX. XX. XXXX rozsudok okresného súdu potvrdil.

6. Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1MCdo 10/2010-365 zo dňa 31. 01. 2012 však rozsudok tak krajského súdu ako aj okresného súdu zrušil z dôvodu, že okresný súd a následne ani krajský súd nerozhodol o celej prejednávanej veci, a to o časti týkajúcej sa neplatnosti zmluvy o pôžičke z dôvodu neprimerane dohodnutej výšky úrokov z omeškania, keď v tomto smere nevykonal ani žiadne dokazovanie.

7. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom určil, že zmluva o pôžičke ako aj záložná zmluva sú neplatné. Na pojednávaní dňa 12. 12. 2013 pripustil zmenu žaloby (č. I. XXX spisu v spojení s č. I. 397 spisu). Uvedený v poradí druhý rozsudok okresného súdu bol však odvolacím súdom - Krajským súdom v Banskej Bystrici uznesením č. k. 16Co/125/2016-571 zo dňa 25. 10. 2016 zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ak z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu vyplývalo, že tento sa neriadil závermi uvedenými v zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 01. 2012. Odvolací súd okresnému súdu vytkol, že okresný súd by mohol nerešpektovať právny záver vyššieho súdu (Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) len v prípade, ak by po vrátení veci vyšli na povrch nové skutočnosti, ktoré odôvodňujú odklon od tohto právneho názoru. Súd nižšieho stupňa síce nie je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu zaujatým v zrušujúcom rozhodnutí, keď po zrušení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, príp. aj súdu prvej inštancie sa skutkový základ zmenil nakoľko, že je vylúčená aplikácia právneho názoru dovolacieho súdu na nový skutkový stav (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 227/2011), avšak takáto zmena skutkového stavu z vykonaného dokazovania, ktoré vyústilo do napadnutého v poradí druhého rozhodnutia okresného súdu vôbec nevyplývala. Odvolaciemu súdu neostávalo iné, ako napadnutý - v poradí druhý rozsudok okresného súdu v zmysle § 243d ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného do 30. 06. 2016 zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Okresný súd totiž v poradí druhom rozhodnutí neuviedol, na základe akých skutočností došlo k zmene skutkového základu, z ktorého pri

rozhodovaní vychádzal okresný, následne krajský ako aj Najvyšší súd. Bolo neprípustné, aby v tej istej veci okresný súd, ktorý predtým dospel k právnomu záveru, že došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov žalobkyni zo strany žalovaného bez akéhokoľvek odôvodnenia od tohto právneho záveru ustúpil a zmenil vyhodnotenie dokazovania. Došlo preto k nesprávnemu postupu súdu prvej inštancie, keď skúmal platnosť zmluvy iba ako celku, a nerozhodol čo i len čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke, ktorú nesprávnosť mal okresný súd odstrániť po zrušení a vrátení veci. Žalobkyňa totiž tým, že žiadala vysloviť neplatnosť celého právneho úkonu v žalobe subsumovala aj neplatnosť zmluvy o pôžičke v jej časti, preto následne po posúdení platnosti zmluvy o pôžičke v prípade vyslovenia jej čiastočnej neplatnosti bude potrebné sa zaoberať tým, aký vplyv má čiastočná neplatnosť na záložnú zmluvu ako celok (ktoré závery doslovne uviedol Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení).

8. Následne okresný súd vydal ostatný napadnutý rozsudok dňa 27. 10. 2017 postupujúc v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu a určil, že zmluva o pôžičke je v časti presahujúcej úrok z omeškania vo výške 16 % ročne neplatná a vo zvyšku žalobu zamietol.

9. Okresný súd v odôvodnení ostatného napadnutého rozhodnutia uviedol, že pokiaľ bola žaloba podaná žalobkyňou za platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, aplikujúc ust. § 80 písm. c) OSP v nadväznosti na právny záver okresného súdu a následný právny záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o pôžičke a to v časti týkajúcej sa neplatnosti zmluvy o pôžičke z dôvodu neprimerane dohodnutej výšky úrokov z omeškania, o ktorej okresný súd nerozhodol v predchádzajúcich rozhodnutiach. Pri zmluve o pôžičke videl okresný súd naliehavosť právneho záujmu na určení neplatnosti v tom, že dlžník by nebol touto zmluvou o pôžičke viazaný a nebol by viazaný vrátením dlžnej sumy. Keďže záložná zmluva má vo vzťahu k zmluve o pôžičke akcesorickú povahu a sleduje z hľadiska platnosti osud hlavného záväzku, konštatoval, že je daný naliehavý právny záujem aj na určení neplatnosti záložnej zmluvy.

10. Pokiaľ išlo o tvrdenie žalobkyne, že peniaze zo zmluvy o pôžičke si od žalovaného nikdy nepožičala a reálne ich neprevzala, ale tieto si požičal a prevzal V. M., ako aj tvrdenie, že k podpísaniu zmlúv bola donútená druhom V. M., uvedenými námietkami žalobkyne a jej tvrdeniami sa súd zaoberal už vo svojom prvom rozsudku zo dňa 27. 10. 2009, ktorým žalobu zamietol. V tomto konaní, ktoré bolo síce pôvodne vedené pod inou spisovou značkou (sp. zn. 4C/198/2006), avšak v konaní ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu v poradí posledného rozhodnutia okresného súdu, ktoré je t. č. napadnuté odvolaním žalobkyne ako aj žalovaného, bolo zistené a preukázané, že žalobkyňa v plnom rozsahu vedela, že dochádza k uzavretiu zmluvy o pôžičke, čo je jej obsahom a dôsledkom (ako aj záložnej zmluvy) a že sa stáva dlžníčkou v rozsahu XXX.XXX,- Sk v pôvodne platnej mene vo vzťahu k veriteľovi. Zmluva o pôžičke ako aj záložná zmluva boli v písomnej forme vyhotovené advokátom Q.. M. v jeho advokátskej kancelárii (na čo poukázal žalovaný v podaní zo dňa 31. 10. 2006 na č. I. 28 spisu, ako aj opakovane na pojednávaní dňa 16. 03. 2007, kde priamo uviedol, že tam bola prítomná aj žalobkyňa, pričom žalovaný podpisoval zmluvy priamo pred advokátom). Žalobkyňa obe zmluvy podpísala pred notárom, ktorý osvedčil pravosť jej podpisu. Napriek týmto preukázateľným skutočnostiam žalobkyňa na pojednávaní dňa 16. 03. 2007 na konkrétnu otázku, kde boli podpísané zmluvy uviedla, že si to nepamätá. Bolo preukázané, že zmluvy boli vyhotovené advokátom, boli podpísané žalobkyňou pred notárom, pričom ani u advokáta ani u notára druh žalobkyne Marcel M. nebol prítomný. Napriek tomu žalobkyňa tvrdila, že si peniaze nepožičala, ani ich neprevzala a navyše tvrdila, že konala z donútenia a pod nátlakom, pričom je zrejmé, že ani pri vyhotovení zmluvy ani pri ich podpísaní reálne nátlak na ňu zo strany jej druhu V. M. vyvíjaný byť nemohol a ani nebol. Následne žalovaný v konaní tvrdil, že peniaze vyplatil do rúk žalobkyne priamo v budove notára na chodbe. Aj zo zmluvy o pôžičke (článok IV. bod 1) vyplýva, že dlžník dňom podpisu zmluvy potvrdzuje prevzatie pôžičky vo výške XXX.XXX,- Sk v pôvodne platnej mene od veriteľa. Podľa názoru okresného súdu bolo rozporuplné, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 16. 03. 2007 si nepamätala, kde zmluvy boli podpísané, ale napriek tomu tvrdila, že peniaze v tom istom čase na tom istom mieste neprevzala. Žalobkyňa si tak sama protirečila, keď na jednej strane si nepamätala ani len to, kde podpisovala zmluvy (čo je preukázané, že u notára), ale na druhej strane si jasne spomínala, že peniaze v budove notára neprevzala.

11. Okresný súd sa zaoberal aj otázkou odovzdania finančných prostriedkov žalobkyni, ktorú skutočnosť potvrdil svedecky V. K., ktorý uviedol, že nebol síce osobne prítomný pri podpísaní zmluvy, ale bol so žalovaným (jeho strýkom) na notárskom úrade v A. Bystrici, kde zostal na chodbe, pričom žalobkyňa išla dnu so žalovaným, kde pravdepodobne došlo k podpísaniu zmlúv, pričom osobne videl ako žalovaný

odovzdal žalobkyni peniaze a potvrdil, že k odovzdaniu peňazí došlo na chodbe v budove notárskeho úradu pred kanceláriou notára. Kedy došlo k odovzdaniu peňazí si s odstupom času nespomenul, pričom na výsluchu dňa 07. 05. 2008 uviedol, že to bolo pred 2 - 3 rokmi, čo súd vzhľadom na odstup času považuje za irelevantné a nespochybnujúce jeho výpoveď. Naopak za nedôveryhodnú považoval okresný súd výpoveď svedka J. X. na pojednávaní dňa 25. 01. 2008, ktorý v tom čase sa zrazu „zjavil“ ako svedok vypovedajúci v prospech žalovaného, pričom nikdy predtým ani nijakými inými osobami nebol označený ako osoba, ktorá mala byť prítomná pri odovzdávaní peňazí v budove notára. Žalobkyňa napriek tomu na pojednávaní nespochybnila výpoveď tohto svedka a ani mu nepoložila žiadne otázky, jedine podotkla tú skutočnosť, či sama mala ísť so sumou XXX.XXX,- Sk vzhľadom k tomu, že svedok uviedol, že tam mala byť asi sama.

12. V konaní pred okresným súdom bol vypočutý aj svedok Marcel M., ktorý na pojednávaní dňa XX. XX. XXXX (č. I. 214 spisu) uviedol, že mal záujem o peniaze, nakoľko v tom čase žil so žalobkyňou, kupovali spolu byt a spolu aj podnikali. Na zabezpečenie tohto podnikania potrebovali peniaze. Práve svedok prišiel s návrhom na pôžičku od žalovaného, pričom sa nevedel vyjadriť ohľadne toho, či išlo o prvú pôžičku. Konštatoval, že vzťahy medzi ním a žalobkyňou boli v tom čase normálne, nakoľko spolu zakladali firmu. Prehlásil, že nenútil žalobkyňu, aby uzavrela zmluvu o pôžičke, ani sa jej nevyhrážal, nevyvíjal na ňu žiadny tlak, nakoľko ani nemal ako. Potvrdil, že si peniaze chcel požičať aj on, jemu dala žalobkyňa k dispozícii byt, peniaze boli aj priamo jemu odovzdané, z týchto peňazí žalobkyňa nemala žiadne finančné prostriedky, boli vyplácané po zavkladovaní zmluvy na kataster priamo jemu na parkovisku neďaleko katastra. Tieto peniaze svedok aj splácal, pričom splácal aj iné pôžičky. Následne svedok potvrdil, že pri zavkladovaní záložnej zmluvy bol prítomný on, žalovaný, ale aj samotná žalobkyňa, pričom on čakal vonku a v budove katastra bola žalobkyňa. Na otázku, či žalobkyňa mala nejaké námietky ohľadne toho, že svedok prevzal peniaze, uviedol, že nie, nakoľko išlo k pôžičku pre neho, on ju potom aj splácal.

13. V kontexte na to, kto, kedy, kde prevzal peniaze od žalovaného, sa okresný súd zaoberal aj vzťahom medzi V. M. a žalobkyňou, najmä či mohla byť žalobkyňa donútená druhom k uzavretiu zmlúv a následne obmedzená v prevzatí peňazí. Z výpovede V. M. aj žalovaného však vyplynulo, že V. M. mal od žalovaného požičané viackrát rôzne sumy peňazí a aj splácanie dlhov V. M. žalovanému súd vyhodnotil ako neprehľadné a s určitou nepreukázateľnosťou, aké sumy, v akom rozsahu a vo vzťahu ku ktorým pôžičkám mal druh V. M. splácať vo vzťahu k žalovanému. Keďže svedok mal od žalovaného taktiež osobne požičané peniaze, jeho výpoveď ohľadne prevzatia peňazí od žalovaného na vedľajšom parkovisku pri Správe katastra A. A., teda či mohlo ísť bez pochyb o prevzatí peňazí zo zmluvy o pôžičke, ak k prevzatí mohlo dôjsť z úplne iného právneho vzťahu. Nebolo podľa názoru okresného súdu preukázané, že žalovaný priamo žalobkyni peniaze reálne neodovzdal. Zdôraznil, že pokiaľ však samotná žalobkyňa umožnila, aby peniaze od žalovaného prevzal jej druh V. M., ide už o dohodu nad rámec úpravy zmluvy o pôžičke, uvedené nemôže mať vplyv na platnosť zmluvy o pôžičke. Vzhľadom na predmet sporu, ktorým je neplatnosť právnych úkonov, ani spôsob splácania pôžičky, či dokonca splatenie celého dlhu nemá právny význam pre posúdenie predmetu sporu a posúdenie, kto zmluvu o pôžičke uzavrel. Zdôraznil, že predmetom skúmania neplatnosti zmluvy o pôžičke musia byť reálne dôvody existujúce ku dňu jej uzavretia, t. j. ku dňu 14. 05. 2002.

14. Pre posúdenie platnosti zmlúv za najdôležitejšiu okolnosť považoval okresný súd to, či k podpísaniu zmlúv bola žalobkyňa donútená druhom V. M. alebo nie, a teda, či právny úkon bol urobený slobodne a vážne. Ohľadne posúdenia tejto skutočnosti okresný súd vychádzal zo spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. XXP/XXX/XXXX, z ktorého mal za preukázané, že žalobkyňa sa domáhala úpravy práv a povinností k maloletému synovi N. M.. V návrhu zo dňa 31. 05. 2002 žalobkyňa uviedla, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu, pričom otec (V. M.) o dieťa javí záujem, ona s maloletým žije v 3-izbovom byte v A. A.. Zo správy Okresného úradu v Banskej Bystrici zo dňa 17. 07. 2002 (č. I. 23 spisu) o prešetrení pomerov v rodine dieťaťa vyplynulo, že šetrenie bolo vykonané v popoludňajších hodinách, v čase šetrenia bola prítomná matka, maloletý, aj otec, ktorý býva vo H.. Otec uviedol, že syna navštevuje tak často, ako sa dá s tým, že rodičia sú schopní rodičovskej dohody. Na pojednávaní dňa 18. 07. 2002 samotná žalobkyňa uviedla, že maloletý pochádza z mimomanželského vzťahu, s otcom nežili v spoločnej domácnosti, otec o dieťa prejavuje záujem, navštevuje ho podľa možností, niekedy aj trikrát do týždňa, dieťa má k otcovi dobrý vzťah, neodmieta ho. Uvedené potvrdil aj otec maloletého na pojednávaní 18. 07. 2002. Okresný preto o úprave práv a povinností voči maloletému dňa 18. 07. 2002 rozhodol, pričom účastníci sa vzdali práva podať vo veci odvolanie.

15. Okresný súd preto konštatoval, že z celého konania žalobkyne a jej druha V. M. v konaní sp. zn. 32P/182/2002 zo žiadneho vyjadrenia nevyplynulo, že by vzťah medzi nimi ako rodičmi bol narušený, práve naopak, z tohto konania vyplýva, že mali dobrý vzťah. V celom spise nie je najmenšia zmienka o tom, že by ich vzťah bol narušený alebo že by sa žalobkyňa svojho druha bála. Okresný súd preto neuveril tvrdeniam žalobkyne, že V. Šinkovič bol voči nej agresívny, že by ju citovo či fyzicky vydieral a robil na ňu nátlak akýmkoľvek spôsobom, keď žalobkyňa tvrdila, že jej chcel zobrať dieťa a pod. a neuveril ani tvrdeniu žalobkyne, že aj pri uzatváraní zmluvy o pôžičke by jej druh V. M. robil na ňu akýmkoľvek nátlak. Naopak uveril výpovedi jej druha V. M., ktorý na pojednávaní dňa 24. 03. 2009 konštatoval, že vzťah medzi ním a žalobkyňou bol normálny, nakoľko zakladali firmu a že za účelom získania peňazí formou pôžičky túto uzatvorila žalobkyňa bez toho, aby jej druh žalobkyňu k tomu akýmkoľvek spôsobom nútil. Z ďalších konaní pred Okresným súdom A. A. ohľadne úpravy práv a povinností k maloletému však až následne vyplynulo, že vzťahy medzi rodičmi sa zhoršili, a to v roku XXXX (štyri roky po uzavretí zmluvy - pozn. odvolacieho súdu), kedy bol podaný návrh ohľadne zmeny výchovného prostredia a v ktorom roku podala matka dokonca trestné oznámenie na otca, pričom zo zápisnice o trestnom oznámení vyplynulo, že poukazovala na psychický nátlak a vyhrážky ohľadne podpísania zmluvy o pôžičke, ktorú uzavrela ešte v roku XXXX. Okresný súd aj vzhľadom na chronologický vývoj okolností danej veci konštatoval, že k narušeniu vzťahov došlo až po uzavretí zmluvy o pôžičke, nakoľko konania preukazujúce narušenie týchto vzťahov sú až z času podania žaloby ohľadne určenia neplatnosti zmlúv. Je teda zrejmé, že vo všetkých podaniach žalobkyňa poukazovala na psychický nátlak a vyhrážky jej druha, nakoľko v tom čase už bol realizovaný záloh zo záložnej zmluvy a žalobkyňa stratila vlastníctvo k predmetu záložného práva, t. j. k bytu. Naopak z výpovedi žalobkyne v trestnom konaní vyplynulo, že peniaze z pôžičky boli investované do firmy, kde samotná žalobkyňa aj pracovala.

16. Okresný súd sa dôsledne vysporiadal aj s výpoveďami svedkov, ktoré mali preukazovať a ktoré tvrdili psychický nátlak druha Marcela M. na žalobkyňu pri podpísaní zmlúv a tieto uzavrel ako nevieryhodné. Konkrétne konštatoval, že svedkyňa Mária M., ktorá podala písomné prehlásenie z 30. 12. 2008, ktorá bola volaná na pojednávanie ako svedkyňa a teda nemohla mať vedomosť ohľadne toho, čoho sa jej svedecká výpoveď mala týkať, v tomto písomnom prehlásení uviedla, že druh žalobkyne V. M. nútil žalobkyňu podpísať zmluvu a že táto zmluva mala byť podpísaná a peniaze požičané len na jeden mesiac. Aj výpoveď D. B. z pojednávania zo dňa 26. mája 2009, považoval okresný súd za nedôveryhodnú vzhľadom k tomu, že uviedla že z mobilného telefónu počula ako druh žalobkyne kričal na žalobkyňu, aby si pohla na podpis zmluvy, lebo ináč jej rozbije nos a že sa jej tiež vyhrážal, že jej zoberie syna, pričom V. M. mal byť dole v aute. Táto svedkyňa tiež uviedla, že žalobkyňa sa V. M. zrejme bála. Vzhľadom k okolnostiam, ktoré svedkyňa uviedla, že to počula len z telefónu, ktorý žalobkyňa mala držať ďalej od tela, nepovažoval výpoveď tejto svedkyne za dôveryhodnú. Súd tak usúdil, že pokiaľ aj medzi žalobkyňou a V. M. v minulosti boli nezhody, tieto určite neboli takého závažného rozsahu, že by sa žalobkyňa svojho druha bála, o čom svedčí aj tá skutočnosť, že žalobkyňa na pojednávaní dňa 24. 03. 2009, kedy bol ako svedok vypočutý aj jej druh, prišla s ním spolu v aute, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že samotný V. M. po skončení výsluchu pri odchode z pojednávacej miestnosti sa obrátil na žalobkyňu s tým, či má počkať vonku a na otázku z akého dôvodu prišli spoločným autom, žalobkyňa uviedla, že nemala na výber ako prísť.

17. Na základe vykonaného dokazovania tak okresný súd dospel ku konečnému záveru, že v čase uzatvárania zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy vzťahy medzi žalobkyňou a jej druhom neboli narušené, žalobkyňa nemala mať aké obavy a v žiadnom prípade vzťah medzi ňou a jej druhom nebol vzťahom podriadenosti voči nemu, na základe čoho by V. M. mohol použiť akékoľvek donucovacie prostriedky psychického nátlaku smerujúce k uzavretiu zmlúv. Reálne nebol preukázaný žiaden nátlak a žalobkyňa vedome na základe vlastnej slobodnej vôle uzatvárala zmluvy, tak zmluvu o pôžičke ako aj záložnú zmluvu s tým, že tieto budú aj v prospech jej druha V. M. za účelom spoločného podnikania, preto je v plnom rozsahu zodpovedná za dôsledky vyplývajúce z uvedených zmlúv. Okresný súd preto zhodne ako v rozhodnutí v poradí prvom vyriešil otázku odovzdania pôžičky žalobkyňi ako aj otázku, aký vzťah mali medzi sebou žalobkyňa aj jej vtedajší druh V. Šinkovič, ktoré súd posudzoval ku dňu uzavretia napadnutých sporných zmlúv. D., že nadriadenými súdmi nebol spochybnený právny záver okresného súdu ohľadom odovzdania finančných prostriedkov žalobkyňi, ani záver o tom, že v čase uzatvárania zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy vzťahy medzi žalobkyňou a jej druhom neboli narušené, na žalobkyňu nebol vyvíjaný žiaden nátlak, aby zmluvu o pôžičke so žalovaným uzavrela. K zrušeniu rozsudku okresného súdu zo dňa 27. 10. 2009 (rozsudku v poradí prvého okresného súdu) a následne aj

rozsudku krajského súdu zo dňa 18. 02. 2010 Najvyšším súdom SR došlo len preto, že okresný a teda i krajský súd skúmal platnosť zmluvy iba ako o celku a nerozhodol čo i len o čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke. Už Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vyššie uvedenom rozhodnutí uviedol, že žalobkyňa sa pôvodne domáhala rozhodnutia o absolútnej neplatnosti zmluvy z dôvodu absencie slobodnej vôle podľa § 37 Občianskeho zákonníka, avšak neskôr svoj návrh rozšírila o namietané dôvody neplatnosti z dôvodu neprimeranosti dohodnutej výšky úrokov z omeškania, ktorá má byť v rozpore s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Okresný súd však zamietol žalobu o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke ako aj záložnej zmluvy, avšak rozhodoval iba o absolútnej neplatnosti podľa § 37 Občianskeho zákonníka, pričom k prípadnej neplatnosti, hoci len časti zmluvy o pôžičke podľa § 39 Občianskeho zákonníka sa vyjadril iba hypoteticky, bez konštatovania a odôvodnenia právneho záveru a vo vzťahu k tejto časti rozšíreného návrhu nevykonával nijaké dokazovanie.

18. Okresný súd následne doplnil dokazovanie, v rámci ktorého žalobkyňa naďalej tvrdila, že peniaze jej neboli žalovaným odovzdané a čo sa týka úrokov dojednaných v článku III. zmluvy o pôžičke, tieto sú podľa jej názoru úžerou. Nevedela si následne spomenúť ani na okolnosti podpísania zmluvy, kde a kedy, za akých okolností ich podpísala a následne tvrdila, že predtým ako ich podpísala, si ich nečítala. Okresný súd doplnil dokazovanie aj výsluchom svedka Q.. Q. M.. Opätovne vypočul V. M., ale aj syna žalobkyne A. C., ktorý tvrdil, že jeho otec, druh žalobkyne V. M. naliehal na jeho matku, aby podpísala papier, na základe ktorého on dostane peniaze od žalovaného. Naliehal na ňu, že ak to nepodpíše, jemu nič nevyjde a z tých peňazí vyrobí ďalšie peniaze. Na otázku súdu, či bol prítomný, keď jeho otec na jeho mamu naliehal, svedok odpovedal tak, že bol toho prítomný, odohralo sa to v kuchyni v roku 2002 s tým, že takémuto naliehaniu sa matka nemala ako brániť, keďže ich otec živil rodinu. Vykonané dokazovanie a právne závery okresného súdu neboli spochybnené ani výsluchom svedka - syna žalobkyne A. C., nakoľko svedok mal v čase, keď došlo k podpisu zmlúv a tomu predchádzajúcemu údajnému nátlaku na žalobkyňu len XX rokov a jednak z dôvodu, že je celkom prirodzené, že svedok, v tom čase maloleté dieťa žijúce s matkou v spoločnej domácnosti, po celé tie roky zdieľal matkine obavy súvisiace s bytom, ku ktorému stratila vlastnícke právo a mohol si tak osvojiť tiež jej tvrdenia, postoje a vyjadrenia. Uvedená výpoveď je totiž v rozpore so zisteniami súdu, a to konkrétne s podaniami žalobkyne vo veci Okresného súdu A. A. sp. zn. 32P/182/2002. Vzhľadom k tomu, že na základe vykonaného dokazovania považoval súd za preukázané, že peniaze zo zmluvy o pôžičke boli vyplatené žalobkyne a za preukázané, že žalobkyňa zmluvy neuzavrela pod nátlakom, dospel k záveru, že obe zmluvy, ak zmluva o pôžičke ako aj záložná zmluva boli uzavreté platne.

19. Aj na základe doplneného dokazovania okresný súd dospel ku skutkovému a právnomu záveru, na základe ktorého bolo odovzdanie finančných prostriedkov zo zmluvy o pôžičke žalobkyne preukázané svedeckou výpoveďou V. K., ktorý uviedol, že bol so žalovaným na notárskom úrade v A. A., kde boli zmluvy podpísané, pričom osobne videl, ako žalovaný peniaze odovzdal žalobkyne. Zároveň bolo preukázané, že V. M. u notára nebol prítomný a pokiaľ tvrdil, že peniaze zo zmluvy prevzal od žalovaného on sám na vedľajšom parkovisku Správy katastra A. A., vzhľadom k tomu, že taktiež mal od žalovaného osobne požičané peniaze, toto jeho tvrdenie ohľadom osobného prevzatia peňazí súd vyhodnotil tak, že mohlo ísť o prevzatie peňazí z úplne iného právneho vzťahu so žalovaným a takéto tvrdenie preukázaním toho, že by žalovaný peniaze neodovzdal priamo žalobkyne. Tvrdenie žalobkyne, že osobne neprevzala peniaze zo zmluvy o pôžičke bolo spochybnené samotnou žalobkyňou, keď na jednej strane tvrdila, že si nepamätá ani len, kde boli zmluvy podpísané, hoci boli podpísané pred notárom, no na druhej strane tvrdila, za peniaze v tom istom čase a na tom istom mieste neprevzala, či si vlastne protirečila.

20. Ani doplneným dokazovaním po vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky nebolo preukázané tvrdenie žalobkyne, že peniaze od žalovaného neprevzala. K tejto otázke bol vypočutý aj V. M., ktorého výpoveď sa zhodovala s jeho prvou výpoveďou, ohľadom ktorej dospel súd k záveru, že ak aj prevzal od žalovaného nejakú finančnú hotovosť, mohlo ísť o iný zmluvný vzťah medzi svedkom a žalovaným. Ani listinný dôkaz predložený žalobkyňou, z ktorého vyplýva, že z účtu matky Marcela M. bola účet žalovaného prevedená suma XXX.XXX,- Sk v pôvodne platnej mene. Podľa názoru okresného súdu tvrdenie žalobkyne, že išlo o vrátenie finančných prostriedkov zo zmluvy o pôžičke, nebolo preukázané, nakoľko uvedená transakcia nie je nijakým spôsobom identifikovaná, nevyplýva z nej, že by malo ísť o vrátenie konkrétnej pôžičky zo zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným a teda mohlo ísť o vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých žalovaným V. M. z iného zmluvného vzťahu, resp. z iných zmluvných vzťahov. Pokiaľ ide o ďalšieho svedka JUDr. Q. M., tento vypovedal k okolnostiam prípravy sporných zmlúv, s istotou potvrdil, že tieto zmluvy vypracoval, čo napokon medzi stranami ani nebolo

sporné, avšak bližšie okolnosti vypracovania zmlúv si nevedel s odstupom času spomenúť. Nevedel sa teda vyjadriť k otázke, či žalobkyňa participovala pri príprave zmlúv, ani k otázke prítomnosti klientov pri ich podpise. V závere podľa zápisnice, v ktorej je protokolovaná výpoveď svedka, mal uviesť, že „meno C. mi niečo hovorí, avšak neprišiel som s ňou do kontaktu“. Treba však uviesť, že takto svedok odpovedal až na v poradí tretiu položenú otázku právneho zástupcu žalobkyne k okolnostiam vypracovania zmlúv a vyhodnocujúc celkovú výpoveď svedka súd nenadobudol presvedčenie v tom zmysle, že by tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa s ním bola u advokáta, keď zmluvy podpisoval, bolo nepravdivé. Svedok totiž jednoznačne neuviedol, že tam žalobkyňa nebola. V spojitosti s výpoveďou samotnej žalobkyne, ktorá v konaní ako pôvodne, tak aj po vrátení veci Najvyšším súdom Slovenskej republiky uvádzala, že si nevie konkrétne spomenúť na okolnosti podpísania zmluvy, kde, kedy a za akých okolností zmluvy podpísala, súd považoval za pravdivé tvrdenie žalovaného, ktorý opak bezo sporu ani doplneným dokazovaním nebol preukázaný.

21. Následne sa preto okresný súd zaoberal len otázkou čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke, a to úroku z omeškania dojednaného v článku III. zmluvy o pôžičke. Vzhľadom na označenie článku III. zmluvy o pôžičke, ktorý hovorí o úroku z omeškania ako aj vzhľadom na záložnú zmluvu, v ktorej je vyslovene uvedené, že pôžička je poskytnutá bezúročne na dobu do 14. 11. 2002 (čl. III), mal okresný súd za to, že medzi zmluvnými stranami išlo o zmluvnú úpravu úroku z omeškania, a nie o dojednanie zmluvného úroku z pôžičky prípadne inej sankcie. K charakteru tohto zmluvného dojednanie sa nevedela vyjadriť ani samotná žalobkyňa. Keďže však z celkového kontextu tohto dojednanie vyplýva, že žalobkyňa je povinná platiť tento úrok až v prípade, že pôžičku nesplatí do 14. 11. 2002, t. j. v lehote splatnosti, táto zmluvná povinnosť zodpovedá zákonnej úprave úroku z omeškania obsiahnutej v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu.

22. Okresný súd vo vzťahu k čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke dospel k záveru, že úrok z omeškania bol dohodnutý ako neprímeraný, nakoľko výška úrokov z omeškania podľa platnej právnej úpravy predstavovala výšku úrokov z omeškania ako dvojnásobok diskontnej sadzby stanovenej Národnou bankou Slovenska platnej ku dňu, keď omeškanie s plnením peňažného dlhu vzniklo. Ku dňu vzniku omeškania v danom prípade bola diskontná sadzba NBS vo výške 8 % a teda dvojnásobok diskontnej sadzby predstavoval výšku 16 %. Keďže medzi zmluvnými stranami bol dojednaný úrok z omeškania vo výške 3 % mesačne, čo predstavuje 36 % ročne, súd dospel k záveru, že zmluvné dojednanie o úroku z omeškania v článku III. zmluvy o pôžičke je v časti presahujúcej 16 % ročne dojednané neplatne, keďže právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku neumožňuje výšku úroku z omeškania si dohodnúť odlišne od zákonnej úpravy. Vzhľadom na uvedené súd čiastočne podanej žalobe vyhovel a určil, že zmluva o pôžičke uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom dňa 14. 05. 2002 je v článku III. v časti presahujúcej úrok z omeškania vo výške 16 % ročne neplatná.

23. Keďže úrok z omeškania má v chápaní Občianskeho zákonníka sankčnú povahu a je súčasťou občianskoprávneho zodpovednostného systému v prípade, ak je dlžník v omeškani, veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri plnení aj úrok z omeškania. Právo veriteľa na úrok z omeškania vyplýva priamo zo zákona a nemusí byť súčasťou zmluvy. Pokiaľ však zmluvné strany do zmluvy zahrnú aj dojednanie o úroku z omeškania, keďže nejde o podstatnú náležitosť zmluvy, takúto zmluvnú úpravu možno oddeliť od ostatných zmluvných dojednaní. Preto konštatovaná čiastočná neplatnosť zmluvy o pôžičke (úroky z omeškania) nemajú vplyv na platnosť zmluvy o pôžičke ako celku a ani na platnosť záložnej zmluvy ako celku. Okresný súd preto vo zvyšku, t. j. v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke ako celku a v časti o určení absolútnej neplatnosti záložnej zmluvy, zamietol.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“) v spojení s § 262 CSP.

25. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa ako aj žalovaný.

26. Žalobkyňa v písomne podanom odvolaní namietala výroky II. a III. napadnutého rozsudku, v ktorom uznala, že odvolací súd odvolávajúci sa na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vytýkal súdu prvej inštancie skutočnosť, že nerozhodoval o všetkých častiach žaloby, pretože žalobkyňa na

pojednávani 25. 02. 2013 upravila podaním z 13. 12. 2012 pôvodnú žalobu aj o určenie neplatnosti časti právneho úkonu zmluvy o pôžičke vo vzťahu k úrokom, ktoré boli v zmluve dohodnuté na 3 % mesačne zo sumy 800.000,- Sk v pôvodne platnej mene a takto dohodnutý úrok odporuje zákonu alebo ho obchádza, resp. je v rozpore s dobrými mravmi. Tým, že žalobou žiadala vysloviť neplatnosť celého právneho úkonu v žalobe, subsumovala aj neplatnosť zmluvy o pôžičke v jej časti, preto následne po posúdení platnosti zmluvy o pôžičke v prípade vyslovenia jej čiastočnej neplatnosti bude potrebné sa zaoberať tým, aký má čiastočná neplatnosť vplyv na záložnú zmluvu ako celok. Okresný súd však v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal len na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. januára 2012, príp. uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/125/2012, ktorý postup považuje za nesprávny.

27. Súd prvej inštancie si podľa žalobkyne nesprávne vyložil právne závery predchádzajúcich rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a krajského súdu. Namietala, že súd prvej inštancie v konaní pred vydaním v poradí druhého rozhodnutia doplnil dokazovanie postupom podľa predchádzajúceho procesného predpisu, ktorý mu to nezakazoval a dôkazy vykonával na základe procesnej iniciatívy strán konania. Naopak po zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Banskej Bystrici sa nevykonalo žiadne dokazovanie. Napriek tomu súd prvej inštancie dospel k opačnému rozhodnutiu odvolávajúc sa na viazanosť právnymi závermi vyšších súdov z predchádzajúcich rozhodnutí. Nemožno preto opomenúť dôkazy vykonané procesne zákonným postupom, pričom tieto dôkazy najskôr súd prvej inštancie priviedli k záveru o neplatnosti právnych úkonov a v súčasnosti o zamietnutí žaloby v časti neplatnosti týchto právnych úkonov. Okresný súd sa vôbec nevysporiadal so stavom a hodnotou dôkazov a so zásadnou zmenou právneho posúdenia veci. Bolo preto povinnosťou súdu zopakovať, príp. vykonať ďalšie dôkazy, ktoré neboli vykonané predchádzajúcimi konajúcimi sudcami.

28. Žalobkyňa ďalej videla nesprávnosť rozsudku súdu prvej inštancie aj v jeho samotnom výroku. Poukázala na to, že v priebehu konania došlo k úprave petitu žaloby o pripustení zmeny žaloby, okresný súd rozhodol uznesením zo dňa 12. 12. 2013, napriek tomu súd prvej inštancie nerozhodol o všetkých navrhovaných výrokoch, ktoré pripustil.

29. Vo vzťahu k zamietavému výroku žalobkyňa v odvolaní uviedla, že preukázala absolútnu neplatnosť právnych úkonov (zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy) s poukazom na ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Naďalej tvrdí, že zmluvy neuzavrela slobodne a vážne, tieto uzavrela pod nátlakom, nakoľko vzťahy medzi ňou a jej druhom boli narušené a pokiaľ súd argumentoval pripojenými spismi Okresného súdu A. A. sp. zn. 32P/182/2002, 31P/12/2007, resp. 32P/340/2008 tvrdiac, že z týchto konaní nevyplýval opak, tak je potrebné vziať na zreteľ, že už samotné toto konanie o úpravu práv a povinností k maloletému znamenalo vážne narušenie vzťahov medzi žalobkyňou a jej druhom. Neprimeraný psychický nátlak a vyhrážky jej druhu potvrdili aj svedkyňa D. B. a v podobnom zmysle vypovedali aj ďalšie svedkyne a to Q. T. a V. M., ktoré potvrdili správanie jej druhu, jeho nátlak na ňu a vyžadovanie konania podľa jeho predstáv. V obdobnom obsahu vypovedal aj svedok A. C..

30. Žalobkyňa ďalej spochybnila v odvolaní aj právny záver okresného súdu o prevzatí finančných prostriedkov, nakoľko v tomto smere žalovaný prednášal v priebehu konania najrôznejšie verzie o mieste, čase a spôsobe ich odovzdania. Sám svedok V. M. potvrdil okolnosti, že prevzal finančné prostriedky od žalovaného. K miestu a času uzavretia sporných zmlúv boli vypočutí svedkovia, ktorí však vypovedali rozporne a v rozpore s tvrdeniami žalovaného vypovedal aj svedok J. X.. Poukázala ďalej na výpoveď svedka Q.. Q. M., ktorý potvrdil, že vyhotovil obidve zmluvy, avšak nepotvrdil, že by bola žalobkyňa prítomná pri ich vyhotovovaní, príp. pri ich prevzatí. Všetky vyššie vymenované listinné dôkazy svedčia o tom, že ide o neplatné právne úkony s poukazom na § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka, naviac aj sám žalovaný v rozpore s objektívnou realitou poprel svoje tvrdenia prednášané v konaní Okresného súdu D. sp. zn. 3P/47/2012, keď v uvedenom konaní vypovedal, že z pôžičky a dvoch zmienek mu žalovaný, teda V. M. nič nedlhuje. K tejto výpovedi žalovaný uviedol, že si to predseda senátu vymyslel a že tak nikdy nevypovedal, no po predložení citovanej zápisnice začal znova meniť svoju výpoveď a zahmlievať obchodné vzťahy s V. M..

31. Vyššie uvedené dôvody svedčia podľa žalobkyne o porušení princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a princípu právnej istoty s tým, že spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu, ak súd rozhodne inak, má každý právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Uvedené však nebolo rešpektované, keď súd prvej inštancie najskôr žalobe vyhovel a následne bez toho, aby došlo k zmene skutkových okolností prípadu podľa výsledkov vykonaného dokazovania

žalobu v časti týkajúcej sa neplatnosti právnych úkonov zamietol. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a určil, že zmluva o pôžičke a záložná zmluva sú neplatné, eventuálne že zmluva o pôžičke v časti, podľa ktorej je dlžník povinný zaplatiť 3 % mesačne zo sumy 800.000,- Sk v pôvodne platnej mene, je neplatná a záložná zmluva je neplatná ako celok.

32. Proti vyššie uvedenému ostatnému rozhodnutiu okresného súdu podal odvolanie i žalovaný, a to proti výroku I. a naň nadväzujúce výroky II. a III., ktorý namietal, že naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi účastníkmi konania a vytvorilo by pevný právny základ pre budúce právne vzťahy, čo žalobkyňa neosvedčila. Jej súčasné právne postavenie je dané neplnením jej povinností vyplývajúcich pre ňu z právnych úkonov, a to zmluvy o pôžičke ako aj záložnej zmluvy a jej naliehavý právny záujem vo vzťahu k čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke by bol daný len vtedy, ak by veriteľovi, t. j. žalovanému plnila čo len časť istiny poskytnutej pôžičky a časť úrokov. Určenie čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke však nijako neodstráni stav právnej neistoty, ak v priebehu konania došlo k výkonu záložného práva na dobrovoľnej dražbe ešte pred podaním žaloby a žalobkyňa v lehote splatnosti, t. j. do 14. 11. 2002 svoj záväzok nespĺnila ani len v časti. Navyiac podľa zápisnice o odovzdaní predmetu dražby zo dňa 21. 07. 2006 podpísanou žalobkyňou sa vydražiteľ dohodol s bývalou vlastníčkou predmetu dražby, t. j. so žalobkyňou, že táto sa dobrovoľne vysťahuje do konca augusta roku 2006 a odovzdá byt vydražiteľovi v stave, ako bolo skonštatované v znaleckom posudku. Napriek tomu, že odkladu vysťahovania žalobkyne žalovaný vyhovel, opäť z jej strany nedošlo k žiadnemu plneniu a žalobu v tejto veci podala po uplynutí viac ako 4 rokov od uzavretia zmluvy o pôžičke. Žalobkyňa svoj záväzok zo zmluvy o pôžičke nikdy nespĺnila, naopak neplatením služieb spojených s užívaním bytu u správcu bytov B. A. A. spôsobila nedoplatok okolo 70.000,- Sk v pôvodne platnej mene, ktorý hradil práve žalovaný a v súčasnosti je ďalší dlh predmetom konania vedenom na Okresnom súde v Banskej Bystrici.

33. Vo zvyšku považuje žalovaný rozsudok okresného súdu za vecne správny, preto navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku I. tak, že žalobu zamietla v celom rozsahu a vo výroku II. tak, že žalovanému priznáva voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

34. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že jej odvolanie nekorešponduje so závermi uznesenia dovolacieho súdu a zrušovacieho uznesenia odvolacieho súdu zo dňa 25. 10. 2016, ale nie je adresné ani k napádanému rozsudku, keďže žalobkyňa sa v ňom zaoberá skutočnosťami, ktoré v konaní neboli sporné a rozporované ani odvolacím či dovolacím súdom. Odvolanie žalobkyne tak charakterizuje ako odvolanie nesmerujúce proti napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 27. 10. 2017 ale proti rozsudkom, ktoré v tejto veci boli vydané skôr, alebo boli zrušené. Odvolanie je tak bez právneho významu vo vzťahu k hmotnoprávnym aj procesnoprávnym ustanoveniam, a preto ho navrhuje zamietnuť. Súd prvej inštancie postupoval správne podľa názoru žalovaného, pochybil len v tom rozsahu, v ktorom bol tento rozsudok napadnutý jeho odvolaním. Žalobkyňa v konaní žiadnym spôsobom neuniesla dôkazné bremeno, súd prvej inštancie sa dôkladne a podrobne vyporiadal so všetkými skutočnosťami a dôkazmi potrebnými pre rozhodnutie vo veci samej, správne akceptujúc a aplikujúc závery súdov vyšších inštancií okrem skutočností namietaných v odvolaní žalovaného. Zotrval na obsahu a petite odvolania.

35. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“), ktorý v zmysle § 470 ods. 1 stanovuje, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa prvej vety ods. 2 §-u 470 CSP však platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

36. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako aj žalovaného, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle § 379 CSP z dôvodov vymedzených v odvolaní žalobkyne ako aj žalovaného podľa § 380 ods. 1 CSP a na pojednávaní dňa 13. 06. 2019 rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

37. Odvolací súd v prejednávanej veci nariadil pojednávanie v zmysle § 385 ods. 1 CSP nakoľko mal za to, že je potrebné zopakovať dokazovanie vykonané okresným súdom, najmä akceptujúc námietky

žalobkyne uvedené v odvolaní vo vzťahu k rozsahu vykonaného dokazovania okresným súdom, ktorý pred ostatným rozhodnutím vo veci samej dokazovanie doplnil, avšak nezopakoval dokazovanie napriek tomu, že na základe dovtedy zisteného skutkového stavu, ku ktorého zmene nedošlo, dospel k inému právnemu záveru, než v jeho rozhodnutí predchádzajúcom.

38. Keďže odvolací súd preskúmava správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie nielen po stránke právnej ale i po stránke skutkovej, musí mať možnosť sám dokazovanie zopakovať, pričom zmysel dokazovania v odvolacom konaní je daný charakterom preskúmvacieho odvolacieho konania, keďže odvolací súd ako súd apelačný je zároveň súdom skutkovým. Právo odvolacieho súdu vykonávať dokazovanie slúži odvolaciemu súdu na to, aby mohol preveriť správnosti skutkových zistení a skutkového záveru súdu prvej inštancie, čo bolo aj úlohou odvolacieho súdu v tomto prejednávanom prípade. Odvolací súd tak svojou činnosťou nadviazal na konanie pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd je totiž pri svojom rozhodovaní vždy povinný vychádzať z dvoch typov poznatkov, a to jednak z poznatkov skutkových a jednak z poznatkov právnych. Obidva sú pre rozhodnutie odvolacieho súdu rovnako podstatné a možnú chybu prvoinštančného súdu v skutkových zisteniach a úvahách alebo v nekorektnosti právneho vyhodnotenia situácie vo väčšine prípadov je možné napraviť práve odvolacím súdom na nariadenom pojednávaní. Táto povinnosť odvolacieho súdu vyplýva z princípu priamosti, ktorý v tomto prípade znamená, že odvolací súd nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie sám len prehodnotiť. Tak isto v prípade, že súd prvej inštancie dôkaz síce vykonal, avšak ho nehodnotil, napr. pretože skutočnosti z neho vyplývajúce nepovažoval za relevantné, a teda z neho nevyvodil žiadne skutkové zistenia, nemôže odvolací súd tento dôkaz využiť, pokiaľ ho nevykoná znovu rovnakým spôsobom sám. Odvolací súd tak pristúpil k zopakovaniu dôkazov z dôvodu, aby nedošlo k odklonu od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez toho, aby rešpektoval povinnosť zopakovania dokazovania a teda aby predišiel zásahu do ústavne zaručeného práva strany na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, resp. tento skutkový stav doplniť len po zopakovaní dokazovania, ktorého výsledky opravného súdu umožnia vlastné, príp. aj odložené hodnotenie dôkazov.

39. Odvolací súd teda môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné, ako tomu bolo aj v tomto prípade za účelom preskúmania správnosti vykonaných dôkazov, ich vyhodnotenia a na nich založených skutkových zistení, ktoré tvorili podklad pre skutkový záver okresného súdu o okolnostiach uzavretia zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy. Okresný súd poukazoval v značnom rozsahu na závery konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4C/198/2006, ktoré konanie je tým istým konaním ako v súčasnej dobe konanie vedené pod sp. zn. 4C/69/2012. Je preto nutné zdôrazniť, že konanie začaté dňa 31. 08. 2006 a pôvodne vedené pod sp. zn. 4C/198/2006, hoci teraz pod sp. zn. 4C/69/2012 je konaním ako celok, nejde o dve odlišné, ale na seba nadväzujúce konanie. Je nevyhnutné počas celého tohto konania prihliadať na v jeho priebehu vykonané dôkazy a k ustáleniu skutkového stavu možno pristúpiť len v jeho celistvosti. Nemožno preto považovať jednotlivé konania pred alebo po zrušení nadriadeným súdom za konanie, ktoré by bolo iné, samostatné a vyžadujúce odôvodnenie odklonu v dôvodoch napadnutých rozhodnutí, ak tieto vychádzali i z právnych záverov zrušujúcich uznesení nadriadených súdov, t. j. tak súdu odvolacieho ako aj dovolacieho. Bez ohľadu na uvedené však odvolací súd dokazovanie vedené pred okresným súdom na základe žaloby podanej zo dňa 31. 08. 2006 zopakoval tak, aby neboli opomenuté žiadne dôkazy vykonané v tomto konaní, či už ide o dôkazy listinné, svedecké výpovede, príp. výpovede samotných strán sporu, pretože odvolací súd preskúmava správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vrátane jeho posledného rozhodnutia nielen po stránke právnej ale i po stránke skutkovej.

40. Preskúmaním skutkového stavu zisteného okresným súdom jeho ostatným rozhodnutím, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania, po zopakovaní dokazovania odvolacím súdom na odvolacom pojednávaní, odvolací súd konštatuje, že okresný súd zistil skutkový stav veci dostatočne a správne, podrobne sa vysporiadal so všetkými skutočnosťami a dôkazmi potrebnými pre rozhodnutie vo veci samej akceptujúc a aplikujúc závery súdov vyšších inštancií a teda dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. Odvolacia námietka v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP zo strany žalobkyne preto neobstojí a odvolací súd k uvedenému dopĺňa nasledovné:

41. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy z dôvodov, že k podpísaniu zmluvy bola donútená V. M., jej druhom a že peniaze uvedené v zmluve o pôžičke si nikdy nepožičala a reálne ich neprevzala. Uvedené tvrdenia žalobkyne ani po vykonaní dokazovania na odvolacom súde neboli preukázané, naopak odvolací súd konštatuje správnosť skutkových záverov

okresného súdu uvedených v odôvodnení napadnutého uznesenia v bodoch 15 až 36 napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd podrobne konštatoval, na základe akých dôkazov, pri ich vyhodnotení jednotlivito ako i vo vzájomnej súvislosti, dospel k právnenému záveru, že peniaze zo zmluvy o pôžičke boli žalobkyni odovzdané ako aj to, že žalobkyňa zmluvy neuzavrela pod nátlakom, na ktoré body odôvodnenia odvolací súd v celom rozsahu odkazuje a s nimi sa stotožňuje.

42. Prioritne je potrebné zaoberať sa otázkou danosti naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení v zmysle žaloby resp. petitu formulovaného žalobkyňou, a to v nadväznosti na tú skutočnosť, že pri zmluve o pôžičke je naliehavosť právneho záujmu na určení neplatnosti zrejmá, keďže dlžník by nebol viazaný zmluvou o pôžičke a vrátením dlžnej sumy podľa zmluvy. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo/10/2010 zo dňa 31. januára 2012 zdôraznil, že pri úvahe, či sa absolútna neplatnosť vzťahuje na celý právny úkon, či iba na jeho časť v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka je nerozhodné, že právny úkon sa týka vecí, ktorú možno oddeliť, ale rozhodné je, či ide o časť právneho úkonu obsahovo oddeliteľnú. Nebol tak spochybnený naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o pôžičke, naopak Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie okresného a krajského súdu zrušil za účelom rozhodnutia o zmenenom návrhu žalobkyne, teda, aby súd rozhodol aj o čo i len čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke. Nie je dôvodnou odvolacia námietka žalobkyne spočívajúca v tom, že k zmene jej žaloby došlo až po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. 01. 2012, ak aj podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/202/2016 účinok zmeny žaloby nastáva dňom doručenia podania na súd, a nie až dňom, kedy súd o zmene žaloby rozhodne.

43. Okresný súd navyše svojim ostatným rozhodnutím, ktoré je napadnuté odvolaním žalobkyne ako aj žalovaného, rozhodol o všetkých častiach žaloby, ak rozhodol spôsobom, že určil, že zmluva o pôžičke je v časti článku III. v časti presahujúcej úrok z omeškania vo výške 16 % ročne neplatná a vo zvyšku žalobu zamietol. Okresný súd tak žalobu zamietol nielen z dôvodu, že nepovažoval zmluvu o pôžičke za absolútne neplatnú ako celok, ale zároveň zamietol i žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy resp. o určenie, že záložná zmluva je neplatná, ak na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že peniaze zo zmluvy o pôžičke boli vyplatené žalobkyni ako aj to, že žalobkyňa neuzavrela zmluvu pod nátlakom. Ak sa totiž dôvody absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke tvrdené žalobkyňou v totožnom rozsahu vzťahovali aj na záložnú zmluvu, nebolo možné ani vo vzťahu k nej dospieť k inému záveru ako k tomu, že zmluvy neboli uzavreté pod nátlakom, preto u nich neabsentuje sloboda vôle, a dôvody neplatnosti vo vzťahu ani k jednej z nich, podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nie sú dané. Okresný súd tak pri rozhodovaní vychádzal z pôvodne formulovaného petitu žalobkyňou, ktorá sa domáhala určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy, a preto nebolo potrebné rozhodovať o eventuálnom petite žaloby, keďže žalobou sa žalobkyňa domáhala vyslovenia neplatnosti celého právneho úkonu (zmluvy o pôžičke), subsumovala tým aj neplatnosť zmluvy o pôžičke v jej časti. Okresný súd, ak rozhodol o čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke, dôvodne vo zvyšku žalobu zamietol, ak zmluvu ako celok nepovažoval za absolútne neplatnú a súčasne sa jeho závery bez ďalšieho vzťahovali aj na zmluvu záložnú.

44. Nedôvodnou bola i odvolacia námietka žalobkyne, že po zrušení rozsudku okresného súdu z 9. decembra 2015 uznesením Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 25. 10. 2016 sa nevykonalo žiadne dokazovanie. Okresný súd v konaní pokračoval, a to v konaní je vedené od 31. 08. 2006, a ktoré bolo vedené kontinuálne v súlade so skutkovými a právnymi závermi nadriadených súdov, preto nemožno mať za to, že by okresný súd vo svojom ostatnom rozhodnutí dospel k úplne opačnému rozhodnutiu na základe zmeneného skutkového stavu. Okresný súd v ostatnom rozhodnutí po tom, ako pokračoval v konaní, len napravil svoje predchádzajúce pochybenia v súlade so závermi dovolacieho a odvolacieho súdu. Nemožno preto akceptovať, že by zo strany súdu prvej inštancie došlo k narušeniu princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a princípu právnej istoty, naopak súd prvej inštancie sa po zrušení uznesení odvolacieho súdu zo dňa 25. 10. 2016 upriamil na skúmanie dôvodov absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy ku dňu ich uzavretia a vo vzťahu k uvedenému aj vyhodnoteniu dôkazov a z toho vyplývajúcich skutkových záverov, na základe ktorých dospel k právnenému záveru o čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke v článku III., a to úroku z omeškania presahujúcom 16 % ročne. V tejto súvislosti preto odvolací súd uzatvára, že nebol dôvodný ani odvolací dôvod žalobkyne v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP, teda, že by rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

45. Za nedôvodné považoval odvolací súd i odvolanie žalovaného, a to v rozsahu, v ktorom bolo žalobe vyhovené. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR vyplývala záväznosť okresného súdu zaoberať sa čiastočnou neplatnosťou zmluvy o pôžičke a práve z dôvodu, že okresný súd sa závermi dovolacieho súdu neriadil dôsledne, došlo k zrušeniu jeho v poradí druhého rozhodnutia za účelom nápravy. Odvolací súd uznesením zo dňa 25. októbra 2016 výslovne uložil okresnému súdu, aby práve za účelom naplnenia zásady predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ak v tom čase okresný súd rozhodol v prvom rozsudku iba o absolútnej neplatnosti podľa § 37 Občianskeho zákonníka napriek tomu, že v odôvodnení jeho rozsudku na strane 4 sa súd k prípadnej neplatnosti hoci len časti zmluvy o pôžičke podľa § 39 vyjadril iba hypoteticky bez konštatovania a odôvodnenia právneho záveru, vo vzťahu k tejto časti rozšíreného návrhu nevykonával nijaké dokazovanie, aby ho vykonal a vo veci rozhodol o celej prejednávanej veci. Práve za týmto účelom, keď okresný súd nesprávne postupoval, ak skúmal platnosť zmluvy iba ako celku a nerozhodol čo i len o čiastočnej neplatnosti zmluvy o pôžičke, ktorú nesprávne mal okresný súd odstrániť po zrušení a vrátení veci, tento dôsledne čiastočnú neplatnosť zmluvy o pôžičke posúdil a na základe vykonaného dokazovania dospel k správne právne záveru o tom, že zmluva o pôžičke v časti presahujúcej 16 % ročne, t. j. dojednanie o úroku v zmysle článku III. zmluvy o pôžičke je neplatné, ak bolo dojednané v rozpore s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, t. j. v rozpore so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). V tomto rozsahu odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v bode 37. až 39., na ktoré v celom rozsahu odkazuje a s ktorými sa stotožňuje. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že konštatovaná čiastočná neplatnosť zmluvy o pôžičke nemala vplyv na platnosť zmluvy o pôžičke ako celku a ani na platnosť záložnej zmluvy ako celku, preto vo zvyšku dôvodne okresný súd žalobu zamietol.

46. Na záver odvolací súd dopĺňa, že pokiaľ aj žalobkyňa namietala, že zmluva o pôžičke a záložná zmluva je absolútne neplatnou, pretože k ich podpísaniu bola donútená jej druhom V. M. a tieto peniaze si preto nikdy nepožičala, ani ich reálne neprevzala, poukazujúc na zlé vzťahy medzi ňou a jej druhom V. M., je nevyhnutné poukázať na celkovú situáciu o tom, ako k uzavretiu zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy došlo. Nemožno totiž opomenúť, že k uzavretiu zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy došlo dňa 14. 05. 2002, keď následne po tom, ako nebol dlh z uvedenej pôžičky splatený, došlo k realizácii dobrovoľnej dražby ohľadne bytu, ktorý predstavoval záloh v zmysle záložnej zmluvy, ku ktorej došlo dňa 17. 07. 2006. Napriek tomu k podaniu žaloby došlo práve po realizácii tejto dražby dňa 31. 08. 2006, kedy možno uznať argumenty žalobkyne, že vzťahy medzi ňou a jej druhom V. M. sa práve s ohľadom aj na okolnosti realizácie tejto dražby zhoršili. Nemožno preto uveriť tvrdeniam žalobkyne, že už v roku 2002 a uvedenému nenasvedčujú žiadne listinné dôkazy, ani svedecké výpovede, boli vzťahy medzi ňou a jej druhom tak vážne narušené, že možno čo i len predpokladať uzavretie zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy pod nátlakom, bez slobodnej vôle žalobkyne. Z výpovede tak žalobkyne, ako aj žalovaného vyplynulo, že pôvodne bola pôžička uzavretá za účelom spoločného podnikania a kúpy bytu, žalobkyňa u svojho druhu v tom čase pracovala, spolu so svojim druhom sa starali o dieťa. Konanie o úprave práv a povinností voči maloletému N. nemožno bez ďalšieho považovať za narušenie vzťahov jeho rodičov, ak z obsahu spisov vyplýva, že rodičia spolu komunikovali, vedeli sa na výchove syna dohodnúť.

47. Je nevyhnutné konštatovať, že to, či došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke pod nátlakom, resp. že si uvedené finančné prostriedky žalobkyňa nikdy nepožičala a reálne neprevzala, v konaní nepreukázala napriek tomu, že práve žalobkyňu ťažilo dôkazné bremeno. Jej tvrdenia spochybňujú i okolnosti súvisiace s dražbou samotného bytu, ktorý bol predmetom záložnej zmluvy, ak po jej vykonaní sama súhlasila s tým, že sa z bytu dobrovoľne vysťahuje do konca augusta roku 2006 a odovzdá byt dražiteľovi. Napriek tomu v tom čase neplatnosť dražby nenapadla a nebránila sa žalobou o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke a predmetnej záložnej zmluvy, na základe ktorej k realizácii dražby došlo. Žalobu v tejto veci teda žalobkyňa podala po uplynutí viac ako 4 rokov od uzavretia zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy, ktoré okolnosti mohli mať vplyv na unesenie dôkazného bremena, v ktorom rozsahu sa žalobkyňa dostala do dôkaznej núdze.

48. K odvolacej námietke žalobkyne spočívajúcej v tom, že sám V. M., druh žalobkyne vo svojich opakovaných výpovediach pred súdom potvrdil okolnosť, že prevzal finančné prostriedky zo zmluvy o pôžičke a zároveň potvrdil listinným dôkazom - výpisom z účtu, že peniaze žalovanému vrátil, a to prevodom z účtu na účet žalovaného vo výške XXX.XXX,- Sk v pôvodne platnej mene a osobne mu odovzdal 300.000,- Sk v pôvodne platnej mene, nemožno považovať za dôvodnú, ak na inom mieste svedok tvrdil, že tento dlh splácal po XX.XXX,- Sk v pôvodne platnej mene. Zároveň svedok výslovne uviedol, že mu boli finančné prostriedky vyplatené so súhlasom žalobkyne, teda ich prevzal s vedomím

žalobkyne, a len z tejto okolnosti nemožno dospieť k záveru, že zmluvu o pôžičke uzavrel druh žalobkyne so žalovaným. Nebolo možné prihliadať ani dodatočne na výpoveď svedka - syna žalobkyne, ak tento až na poslednom pojednávaní potvrdil výpoveď matky o nátlaku jeho otca na matku pri uzatváraní zmluvy o pôžičke. Okresný súd sa s jeho výpoveďou a tým, prečo ju považoval za nedôveryhodnú vysporiadal v písomnom vyhotovení rozhodnutia. Nemožno súhlasiť ani s tvrdením žalobkyne v odvolaní, že výpoveď svedka JUDr. Jozefa M. je v kontraste s tvrdeniami žalovaného, nakoľko svedok sám uviedol, že si na okolnosti uzatvárania, resp. prípravy týchto zmlúv bližšie nepamätá, preto nemožno z uvedenej výpovede dospieť k záveru, že žalobkyňa nebola prítomná pri vyhotovovaní zmluvy, či pri ich prevzatí a že by z uvedených okolností bolo možné vyvodiť bez ďalšieho, že zmluvy uzatvárala pod nátlakom bez toho, aby ona sama mala záujem zmluvu uzavrieť. Nebolo preukázané, že by pri uzatváraní zmlúv absentovala slobodná a vážna vôľa na strane žalobkyne v postavení dlžníka a ani to, že by išlo o simulovaný právny úkon v tom, že táto zmluva o pôžičke nebola uzavretá skutočne, ak bolo v konaní preukázané, že k poskytnutiu finančných prostriedkov, ktoré mala prevziať žalobkyňa, prípadne pripúšťajúc argumenty žalobkyne žalovaným jej druhom, bola táto suma prijatá ako pôžička a nemožno tvrdiť, že ide o zmluvu fiktívnu. Právny záver okresného súdu nespochybňuje ani rozporuplnosť tvrdení žalovaného v inom konaní, a to trestnom konaní pred Okresným súdom Zvolen, ak v konaní bolo preukázané, že druh žalobkyne Marcel M. mal obchodné vzťahy so žalovaným a aj na tomto skutkovom základe preto neprijal argumentáciu spočívajúcu v tom, že k prevzatiu finančných prostriedkov druhom žalobkyne od žalovaného došlo na parkovisku pri Správe katastra A. A. práve z titulu zmluvy o pôžičke, ktorá bola predmetom tohto konania.

49. Odvolací súd na záver konštatuje, že okresný súd rozhodol vecne správne aj pokiaľ rozhodoval o náhrade trov konania, aplikujúc ustanovenia § 255 v spojení s § 262 CSP. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi, na základe ktorých okresný súd priznal žalovanému voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 53,14 % ako rozdiel jeho úspechu a neúspechu, ak žalobkyňa uplatňovala v konaní dva samostatné nároky, a to neplatnosť zmluvy o pôžičke, ako aj neplatnosť záložnej zmluvy. Odvolací súd preto aj v tomto rozsahu rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

50. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd aplikujúc ust. § 255 ods. 1 CSP, ak odvolanie podala žalobkyňa, ako aj žalovaný. Ani jedna zo strán nebola v odvolacom konaní úspešná, preto súd náhradu trov odvolacieho konania žiadnej zo strán nepriznal.

51. Na záver odvolací súd konštatuje, že nebolo možné prihliadať na odvoláciu námietku žalobkyne týkajúcu sa aplikácie ustanovenia § 257 CSP, či už v rámci konania pred súdom prvej inštancie, ako aj v rámci konania odvolacieho, nakoľko samotná skutočnosť, že bol žalobkyňi rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelária Banská A. priznaný nárok na poskytovanie právnej pomoci, (keďže žalobkyňa splnila podmienku materiálnej núdze podľa § 4 ods. 1 písm. i) zákona č. 327/2005 Z. z.), nezakladá povinnosť aplikácie tohto ustanovenia. Odvolací súd k aplikácii ust. § 257 CSP uvádza nasledované:

52. Zo znenia ust. § 257 CSP totiž vyplýva, že ide o ustanovenie, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprímernej tvrdosti. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa súd prihliadne najmä na okolnosti, či strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania, uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril; to neplatí, ak strana nemohla tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Tiež je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu a v tejto súvislosti sú významné aj okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v priebehu konania a pod.. Všetky vyššie citované okolnosti však musí konajúci súd skúmať vo vzájomných súvislostiach. Povedané inak, len splnenie jednej z uvedených okolností nebude na záver o potrebe aplikácie citovaného ustanovenia postačovať. Dôvodom hodným osobitného zreteľa potom vo vzťahu k majetkovým pomerom strán sporu môže byť napr. ten, že existuje osobitný výrazný nepomer medzi majetkovými pomermi strany sporu, ktorá má trovy konania nahradiť a strany, ktorej trovy konania majú byť nahradené s tým, že v konaní neúspešná strana má značné problémy s ich úhradou. V praxi sa pritom bude jednať hlavne o prípady, ak v konaní neúspešnou stranou, prípadne stranou, je majetkovo a sociálne slabá fyzická osoba a naopak, úspešným najčastejšie ekonomicky silná obchodná spoločnosť, pre ktorú neuhradenie náhrady trov konania nebude predstavovať výraznejšiu ujmu na majetku. O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde. Napriek tomu aj v takomto prípade by však aplikáciu ust. § 257 CSP museli odôvodňovať i ďalšie okolnosti, napr. okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v priebehu konania, ako aj okolnosti dané charakterom samotného konania a pod., keď

predmetné ustanovenie neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi procesnými stranami, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto hájil svoje ohrozené alebo porušené práva, obdržal náhradu nákladov, ktoré pri tejto činnosti vynaložil. Uvedená nespravodlivosť pritom nemôže byť daná len samotným výrazným nepomerom v majetkovej situácii jednotlivých strán ako faktorom úplne nezávislým od priebehu konania, správania sa strán v ňom, ako aj od okolností, ktoré viedli žalobkyňu k uplatneniu nároku a pod..

53. Vo vyššie uvádzaných súvislostiach potom odvolací súd v žiadnom prípade nespochybňuje existenciu nepriaznivej majetkovej situácie žalobkyne, ak jej bola na základe rozhodnutia priznaná pomoc Centra právnej pomoci a súčasne odvolací súd nijakým spôsobom nezľahčuje skutočnosť, že na základe dražby, ktorá bola následne realizovaná po tom, ako žalobkyňa uzavrela so žalovaným zmluvu o pôžičke a zmluvu záložnú, došlo k strate jej vlastníckeho práva k bytu, v ktorom stále býva. Len tieto okolnosti nemožno bez ďalšieho považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by sa žalovanému ako v spore úspešnej strane v rozsahu 53,14 % nemala priznať náhrada trov konania. Jednak však odvolací súd dáva do pozornosti, že účelom citovaného ustanovenia (§ 257 CSP) je zabezpečenie dosiahnutia cieľa, aby sa pre nedostatok finančných zdrojov neodňala niekomu možnosť efektívne uplatniť alebo brániť svoje právo na súde (alebo nebol odradený od tohto zámeru), nie však cieľu, aby strana, ktorú nepriaznivá majetková situácia postihuje, z tejto okolnosti „ťažil,“ všetko s vedomím, že v prípade vlastného neúspechu v konaní nebude musieť nahradiť trovy strany v konaní úspešnej.

54. Vychádzajúc z vyššie uvedeného bolo potrebné a odvolací súd tak aj postupoval, preskúmať nielen majetkové pomery strán sporu, ktoré by v prejednávanej príhode prípadne umožňovali aplikáciu ust. § 257 CSP, ale aj okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde a postoj strán v priebehu konania. K týmto okolnostiam žalobkyňa neuviedla v odvolaní žiadne skutočnosti. Ak aj žalobkyňa bola v konaní úspešná pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu v poradí druhý, uvedené rozhodnutie bolo zrušené z dôvodu, že okresný súd sa neriadil právnymi závermi zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu. Ani po doplnení dokazovania však žalobkyňa nebola úspešnou, okresný súd konštatoval, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy, teda možno konštatovať, že v konaní nebola úspešnou a tento neúspech nemožno pričítať na ťarchu žalovanému. Navyiac nemožno neprihliadať na okolnosť, že k podaniu žaloby pristúpila žalobkyňa až 4 roky po uzavretí zmluvy o pôžičke a záložnej zmluvy, ktoré považovala za absolútne neplatné. Vzhľadom k uvedenému potom neostávalo odvolaciemu súdu iné, len napadnutý výrok okresného súdu o trovách konania potvrdiť. Vyššie uvedené dôvody o právnom závere neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, na základe ktorých by odvolací súd pristúpil k aplikácii ust. § 257 CSP, sa vzťahujú i na odvolacie konanie.

55. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).